

Van: <[redacted]@fastned.nl>
Verzonden: dinsdag 19 december 2017 16:33
Aan: [redacted] (BS)
CC: [redacted] (VWM); [redacted] (ZN); [redacted] (BS); [redacted] (CD); [redacted]; [redacted]; [redacted]
Onderwerp: Re: Overleg Fastned / Rijkswaterstaat - 14 september 2015

Beste [redacted],

Afgelopen donderdag maakten wij kennis met [redacted] en daarmee opvolger van [redacted]. Hierbij aanwezig waren ook [redacted] en [redacted]. Tijdens dit gesprek zijn uiteraard meerdere onderwerpen de revue gepasseerd. Ook de diverse vraagstukken die bij de rechtbank liggen werden besproken. Wat mij en [redacted] behoorlijk iriteerde was dat bij deze groep mensen het beeld bestond van Fastned als de partij die tegen Rijkswaterstaat procedeert in plaats van dat we hebben afgesproken deze vraagstukken voor te leggen aan de rechtbank.

Twee jaar geleden, op 14 september 2015, zaten wij op verzoek van [redacted] samen bij ons op kantoor. We bespraken twee kwesties: een shop als aanvullende voorziening bij een laadstation en een lader als aanvullende voorziening bij een benzinestation op verzorgingsplaatsen waar al een laadstation is of komt. Hierover hadden we inmiddels meerdere gesprekken gevoerd, zowel met jou, de verantwoordelijke ambtenaren als met [redacted] zelf. Ik was dan toen ook positief dat we in de bespreking gezamenlijk besloten dat het wijsheid was om deze vraagstukken voor te leggen aan een onafhankelijke rechter. Zie ook de onderstaande gespreksverslagen.

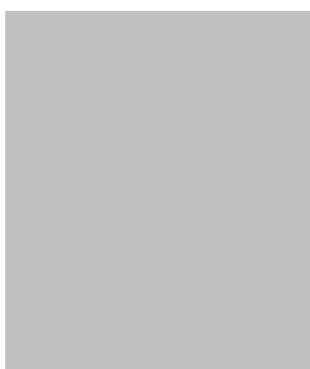
Inmiddels zijn we twee jaar verder. Nu de rechtszaken lopen ben ik teleurgesteld over de invulling van onze afspraak van twee jaar geleden. In plaats van de kwesties gezamenlijk voor te leggen aan de rechter, zijn we tegenover elkaar komen staan. Bovendien blijkt [redacted] daar niet vanaf te weten.

Nu lijkt het erop dat de Staat niet opkomt voor het algemeen belang maar voor de belangen van de oliemaatschappijen. Een dieptepunt was de situatie afgelopen woensdag in de rechtszaal, waarin in het bijzijn van alle media de verkeerskundige van Rijkswaterstaat zich blijkbaar gedwongen voelde om de advocaat van Shell bij te vallen in haar betoog dat rijden tegen de rijrichting in niet verkeersveilig zou zijn.

Ik kan mij goed voorstellen dat de Staat zich in een problematische situatie bevindt met conflicterende belangen van oliemaatschappijen en die van laadbedrijven zoals Fastned. Maar er moet toch ook een oplossing zijn? Toen wij dit met [redacted] bespraken kwamen we weer tot de conclusie dat het nuttig is om op korte termijn afspreken om te overleggen hoe we de intentie van twee jaar geleden weer vorm geven. Daarnaast gaf [redacted] aan dat de RVB ook een grote rol heeft hierin. Het lijkt mij dan ook verstandig om hen bij het gesprek te betrekken.

Wellicht heb jij een suggestie welke personen hierbij aanwezig zouden moeten zijn en wanneer zoets zou kunnen plaatsvinden.

Met vriendelijke groet,

On 17 Sep 2015, at 11:15, [redacted] <[redacted]@Rijksoverheid.nl> wrote:

Beste [redacted],

Ik sluit mij aan bij de reactie van [redacted] op het onderstaande gespreksverslag van 14 september 2015. Ik voeg daaraan toe dat ook bij het RVB geen schriftelijke overeenkomst bekend is tussen de Staat en de oliemaatschappijen waarin de exclusieve positie van pomphouders voor de verkoop van koffie e.d. is vastgelegd.

Ik acht het ook niet zinvol om over gespreksverslagen te discussiëren. Uit de onderstaande mailwisseling blijkt duidelijk dat de zienswijze van Fastned enerzijds en RWS en RVB anderzijds inzake de aanvullende voorzieningen van elkaar verschillen.

Met vriendelijke groeten,

[redacted]

Van: [redacted] [mailto:[redacted]@fastned.nl]
Verzonden: woensdag 16 september 2015 8:33
Aan: [redacted] (BS)
CC: [redacted]; Leon Mensink; [redacted] (CD); [redacted]
Onderwerp: Re: Overleg Fastned / Rijkswaterstaat - 14 september 2015

Beste [redacted],

Dank voor je bericht. Ik ben het met je eens dat het weinig zinvol is om over gespreksverslagen te discussiëren. Een puntje wil ik toch recht zetten uit jouw onderstaande weergave.

Het verbaast me dat je opschrijft dat Fastned gezamenlijk met de Staat richting de benzinestationshouders (VPR) zou hebben uitgedragen dat Fastned alleen laadvoorzieningen wil aanbieden en geen aanvullende voorzieningen. In die procedure heeft Fastned herhaaldelijk erop aangedrongen bij de Staat om de procedure zuiver te houden en de discussie over winkels/aanvullende voorzieningen daarin niet te betrekken. Desondanks vond de Staat het nodig daar telkens een groot punt van te maken. In de rechtszaal heeft de advocaat van Fastned op de vraag van de kort gedingrechter geantwoord dat Fastned op dat moment alleen bezig was met snellaadfaciliteiten. Om een voor mij onbekende reden heeft de landsadvocaat daarover later achter onze rug om een verklaring over gevraagd aan de rechter. Zoals je echter zelf ook al aanhaalt dateren de vragen van Fastned over aanvullende voorzieningen van veel eerder datum en was het dus voor RWS nooit een geheim dat Fastned ook daaraan dacht.

Vriendelijke groet,

On 15 Sep 2015, at 16:09, [redacted] (BS) <[redacted]@rws.nl> wrote:

Geachte [redacted],

Uw weergave van de bespreking van afgelopen maandag is naar mijn mening niet geheel correct en laat enkele belangrijke zaken weg. Ik voel weinig voor een discussie over uw verslag en volsta daarom met een puntsgewijze weergave van hetgeen door RWS ([redacted] en mijzelf) is gezegd.

De publicatie in de Staatscourant van 20 november 2013 bevestigt wat daarvoor ook al gold: géén aanvullende voorziening bij energielaadpunt. Redenen: de (verkeers)veilige en doelmatige inrichting (zie: toelichting in Staatscourant bij publicatie van 20 december 2013).

Dat dit voor 20 november 2013 ook al gold blijkt uit het mailbericht van [redacted] van 8 april 2013 "Antwoord op uw vragen": vraag van Fastned d.d. 15 februari 2012 aan EZ "Is het voor Fastned mogelijk om aanvullende diensten aan te bieden of is dit recht al vergeven aan op de locatie al aanwezige concessiehouders?"

Antwoord RWS: "Dat de Kennisgeving zou aangeven dat elke basisvoorziening een aanvullende voorziening zou mogen exploiteren, is een **misvatting** gelet op de door deze Kennisgeving gestelde randvoorwaarden. Voor zover de beoogde winkel een horeca-functie zou hebben, stuit dat (eveneens) af op het verbod van de Benzinewet (Wet tot veiling van bepaalde verkooppunten van motorbrandstoffen) dat tot 1-1-2024 geen nieuw servicestation mag worden opgericht".

RWS heeft niet voorzien dat Fastned volledige laadstations i.p.v. enkele laadpalen zou neerzetten. De wens vanuit Fastned om ook aanvullende voorzieningen te realiseren - die blijkens haar verklaring bij de rechtbank op 11 juli 2013 recent moet zijn opgekomen - is ook niet door RWS voorzien. Dat verklaart waarom dit niet expliciet in de beleidswijzing van 20 december 2011 is opgenomen maar pas later (nl. met de publicatie 20 november 2013).

De positie van Fastned ten opzichte van bestaande pomphouders/restauranthouders is ook uitdrukkelijk aan de orde gekomen in de procedure bij de Rechtbank Den Haag en Gerechtshof. Tegenover de rechter verklaarde Fastned op 11 juli 2013: "Wij gaan uit van de levering van stroom en zijn niet voornemens andere producten te verkopen." RWS, RVB en Fastned hebben dat in die procedure gezamenlijk uitgedragen richting pomphouders.

Zoals Fastned heeft kunnen lezen in de afwijzing van haar aanvraag voor een aanvullende voorziening langs de A2 (verzorgingsplaats Velder) is RVB niet voornemens de benodigde privaatrechtelijk toestemming te verlenen. Dat geldt voor RWS als bijkomende weigeringsgrond. RVB bevestigt dat partijen als Fastned zijn toegelaten tot de verzorgingsplaatsen onder de voorwaarde dat geen afbreuk wordt gedaan aan de positie die de bestaande partijen aan onder meer de Benzinewet en het bijbehorende convenant kunnen ontlenen.

Er is aan [redacted] geen schriftelijke overeenkomst bekend tussen de Staat en de oliemaatschappijen waarin de exclusieve positie van pomphouders voor de verkoop van koffie e.d. is vastgelegd.

Tegen de afwijzing langs A2 heeft Fastned bezwaar ingesteld. Als Fastned de afwijzing en het daaraan ten grondslag liggende beleid wil aanvechten is bezwaar, eventueel gevolgd door beroep en hoger beroep, de aangewezen weg. Dat zal dan de duidelijkheid opleveren waar Fastned behoefte aan heeft.

Als bij Fastned de wens leeft om een zakelijk recht te vestigen voor de laadpunten zal daarvoor - naast toestemming van RVB - toestemming aan RWS moeten worden gevraagd. Om praktische redenen is het raadzaam om met één verzoek voor één locatie te beginnen. RWS staat tot op heden in beginsel geen zakelijke rechten binnen eigen beheersgebied toe.

Met vriendelijke groeten,

Van: [redacted] [mailto:[redacted]@fastned.nl]

Verzonden: dinsdag 15 september 2015 13:26

Aan: [redacted] (BS); [redacted] (CD); [redacted]

CC: [redacted]; [redacted]

Onderwerp: Overleg Fastned / Rijkswaterstaat - 14 september 2015

Beste [redacted],

Hartelijk dank voor jullie komst gisteren op het kantoor van Fastned. Het leek mij een goed idee om even kort op de mail een samenvatting te geven van ons gesprek, de conclusies die wij gezamenlijk trokken en de te nemen vervolgstappen.

[redacted] opent de vergadering en geeft kort aan wat hij graag zou willen bespreken en zet de volgende agenda uiteen:

- Is een laadstation een basisvoorziening?
- Heeft een laadstation het recht op het aanvragen / verkrijgen van aanvullende voorzieningen?
- Kan een benzinestation als aanvullende voorziening een laadstation aanvragen/verkrigen?
- Kan een laadstation of wegrestaurant als aanvullende voorziening een benzinestation aanvragen/ verkrijgen?
- Hoe nu verder?

Een voor een worden deze agendapunten besproken en al snel komt men tot de kernpunten van de kwestie:

1) Benzinewet

a) Rijkswaterstaat en de RVOB zijn van mening dat de benzinewet niet alleen gaat over regulering op de benzine markt en daarmee de verdeling van huurovereenkomsten voor de oprichting en exploitatie van benzinestations, maar dat deze verder strekt en dat benzinestations hier ook een alleenrecht op de verkoop van koffie, broodjes en het aanbieden van toiletten aan zouden mogen ontlenen (en eigenlijk zelfs het alleenrecht op alle denkbare aanvullende voorzieningen). De benzinewet reguleert in de ogen van Rijkswaterstaat dus ook de verkoop van artikelen langs de snelweg. Rijkswaterstaat geeft aan dat dit niet duidelijk op schrift staat, en dat zij dus niet even aan Fastned de zinsnede kan aanwijzen die uitsluitend biedt, maar dat naar mening van Rijkswaterstaat en RVOB dit de juiste uitleg is die zou moeten worden gegeven aan de benzinewet. De belangen van de benzinestationhouders staan eraan in de weg dat voor 2024 andere partijen aanvullende voorzieningen aanbieden op verzorgingsplaatsen. Hoewel bij de totstandkoming van de convenanten en de benzinewet niet is gesproken over winkels of andere aanvullende voorzieningen, mogen de benzinestationhouders toch aan de benzinewet de verwachting ontlenen ook daarvoor exclusiviteit te hebben gekregen.

b) Fastned is de mening toegedaan dat de benzinewet gaat over regulering van de benzine markt langs de snelweg en dat deze de verdeling van huurovereenkomsten voor benzinestations regelt. Niet meer en niet minder. De benzinewet heeft dus niets te maken met artikelen zoals koffie en broodjes.

2) Aanvullende en basisvoorzieningen

Over de lezing van de Staatscourant van 20 december 2011 verschillen de meningen ook duidelijk. De lezing van Fastned is dat sinds 20 december 2011 een energielaadpunt (laadstation) een basisvoorziening is en daarmee geen aanvullende voorziening meer kan zijn. Immers de basisvoorzieningen benzinestation en wegrestaurant kunnen ook niet gelijktijdig aanvullende voorzieningen zijn. Rijkswaterstaat ziet dit anders en is de mening toegedaan dat het laadstation zowel een basis als aanvullende voorziening is. Het enige dat Rijkswaterstaat voor ogen had met de wijziging van de kennisgeving eind 2011 is dat er laadpalen zouden komen. Discussies over wat de gevolgen zijn van het benoemen van functies zowel als basisvoorziening als aanvullende voorziening leiden niet tot aanvullende inzichten, ook ziet Rijkswaterstaat geen probleem in het meerdere malen per verzorgingsplaats realiseren van snellaadfaciliteiten. Fastned vraagt zich af hoe dit zich verhoudt tot het voor haar geldende verbod op aanvullende voorzieningen dat volgens de toelichting in de Staatscourant is gebaseerd op het voorkomen van versnippering. De meningen over wat logisch is en wat inschrijvers op de procedure van 20 december 2011 hadden mogen verwachten lopen hiermee ontzettend uiteen.

Vervolgstappen:

In goede sfeer wordt besproken dat het niet helpt om verder te discussiëren over deze kwestie. Beide partijen hebben voldoende geprobeerd om gezamenlijk tot oplossingen te komen. Rijkswaterstaat geeft ook aan dat zij zich geconfronteerd ziet met tegenstrijdige belangen van benzinestationhouders en Fastned en dat zij van mening is dat zij goed handelt door op de huidige weg door te gaan. Daarom stellen partijen voor de kwestie voor te leggen aan de rechter en deze vragen om uitsluitel te geven. Dit geeft hopelijk ook rust zodat partijen gezamenlijk verder kunnen werken aan elektrisch rijden in de tussentijd.

[redacted] vraagt nog voor een laatste maal of echt alle informatie op tafel ligt. Immers het zou erg venelend en ook wel gênant zijn als we gezamenlijk in een rechtzaal staan en blijkt dat er een onderhandse

overeenkomst is tussen de Staat en de oliemaatschappijen waarin afspraken zijn gemaakt over de verkoop van koffie en dergelijke. Zowel de RVOB en Rijkswaterstaat geven aan dat dit niet zo is en dat het echt alleen gaat over de interpretatie van de benzinetwet.

Nottie met betrekking tot een vraag van Fastned aangaande het vestigen van zekerheden op de stations:

De RVOB geeft aan dat het in beginsel mogelijk is om een recht van opstal te vestigen in verband met het kunnen vestigen van zekerheidsrechten ten behoeve van externe financiering. Daarvoor is het standpunt van RWS doorslaggevend. Fastned zal een verzoek voor een specifieke verzorgingsplaats richten aan RWS, zodat een eerste oordeel kan plaatsvinden waarna dit voorbeeld kan worden gebruikt voor andere locaties.

Tot zo ver mijn verslag. Ik hoor het graag als ik belangrijke aspecten ben vergeten of jullie standpunten niet goed heb weergegeven.

Laten we in de komende tijd in goede orde contact houden.

Hartelijke groet,

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

